

15.3.2010

ח"כ נכבד/ה,

ביום ד' הקרוב מתכוונת הממשלה להביא לאישור הכנסת הצעת חוק להנהגת תקציב דו-שנתי ל-2011-2012.

אנו סבורים כי תקציב שכזה אינו מתאים לישראל. בוודאי שלא בעת הזאת, כאשר בעולם הרחב שורר עדיין אי ביטחון רב באשר להתפתחויות הכלכליות בעתיד הקרוב וכאשר בישראל ובאזור הסובב אותה המצב המדיני והביטחוני נזיל מאוד.

למיטב ידיעתנו, אין בעולם תקדים להצעה שמעלה הממשלה: ליישם את הליך האישור הפרלמנטרי שנקבע בחוק עבור תקציב חד-שנתי לתקציב דו-שנתי. בכל הארצות שבהן הונהג תיקצוב דו-שנתי כוננו גם הגבלות שונות: למשל, אישור של חלק מן התקציב בלבד; דיון והצבעה על תקציב השנה השנייה בעקבות ביצוע תקציב השנה הראשונה; עצמאות תקציבית של יחידות מינהליות; וכיו"ב. דבר מכל זה לא הוצע – עד כה – על ידי הממשלה.

נזכיר כאן את התבטאותו המדאיגה של ראש אגף התקציבים, לפיה תקציב דו-שנתי "ייצר לנו גמישות תקציבית באמצעות הכנסת גמישות להחלטות הממשלה ולחקיקת הכנסת: החלטות הממשלה לא יחייבו אותנו באופן מלא, אלא רק באופן חלקי. למשל, תהיה לנו זכות להקטין בשנה מסוימת קצבה מסוימת ב-5% - כדי לשחרר לנו עוד 5% מההוצאות בתקציב לשינוי בסדר העדיפות השנתי" (מירב ארלוזורוב, "ראש אגף התקציבים במשרד האוצר: 'סלולר אינו מוצר מותרות – צריך לפקח עליו'", דה מארקר, 1.2.2010). במלים אחרות, אגף התקציבים יתפוס את מקומה של הכנסת בעיצוב התקציב.

המסקנה היא שהחוק המוצע יפגע מאוד במערך האיזונים והבלמים הקיים כיום בין הרשות המחוקקת והרשות המבצעת.

על רקע זה אנו קוראים לך לדחות את הצעת הממשלה.

לחלופין אנו מציעים להכניס בהצעה מספר סייגים ומגבלות, שיאזנו את הכוח הרב שהצעד המוצע יעניק למשרד ראש הממשלה ולמשרד האוצר. למשל:

1. הגבלת התיקצוב הדו-שנתי רק לתקציב משרד הביטחון, לתקציב משרדי הכלכלה והמשק ולתשלום חובות – המסתכמים בכ-40% מהתקציב (ב-2009-2010);
2. התניית ביצוע תקציב השנה השנייה בדיון מקיף ובהצבעה בכנסת ובוועדותיה;
3. התניית אישור כל שינוי בשיעור של 5% ויותר בסעיף תקציבי באישור ועדת הכספים וועדת הכנסת המתאימה.

בברכה,

ד"ר שלמה סבירסקי
מנהל אקדמי